NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Małopolska Delegatura w Krakowie

DMK.410.14.6.2026

Pan
Eugeniusz Kurek
Prezes Zarządu
Fundacja "Dobry Start"
ul. Marszałka Piłsudskiego 1A
32-540 Trzebinia

Wystąpienie pokontrolne

P/25/086

Współpraca jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Fundacja "Dobry Start", ul. Marszałka Piłsudskiego 1A, 32-540 Trzebinia (dalej: Fundacja).

Kierownik jednostki kontrolowanej

Eugeniusz Kurek, Prezes Zarządu, od 23 lutego 2003 r. (dalej: Prezes).

Zakres przedmiotowy kontroli

Realizacja zadań publicznych w ramach współpracy z jednostką samorządu terytorialnego.

Okres objęty kontrolą

1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych.[1]

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[2].

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Małopolska Delegatura w Krakowie

Kontrolerzy

1. Jolanta Stawska, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LKR/139/2025 z dnia 22 października 2025 r.
2. Tadeusz Woźniak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/146/2025 z dnia 12 listopada 2025 r., nr DMK/14/2026 z dnia 5 stycznia 2026 r. oraz nr DMK/33/2026 z dnia 5 lutego 2026 r.

(akta kontroli str. 1-4, 315-316, 665-666)

---

[1] 10 lutego 2026 r.

[2] Dz. U. z 2022 r. poz. 623, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna[3] kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W okresie objętym kontrolą Fundacja realizowała zadania publiczne polegające na prowadzeniu Dziennego Ośrodka Młodzieżowego „W Gaju", wykorzystując w tym celu środki trzech dotacji udzielonych przez gminę Trzebinia w łącznej wysokości 709 tys. zł. Realizując zadania Fundacja osiągnęła założone cele i rezultaty.

Fundacja pozyskiwała środki dotacji w wyniku rozstrzygniętych otwartych konkursów ofert przeprowadzonych na podstawie przepisów ustawy z dnia z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie[4]. Fundacja wykonała w 2024 r. powierzone zadanie publiczne na ogół zgodnie z przepisami prawa i postanowieniami umowy dotacji. Środki dotacji wydatkowano zgodnie z przeznaczeniem i w ustalonym w umowie okresie, tożsamym z okresem kwalifikowalności wydatków.

NIK zaznacza jednocześnie, że Fundacja sfinansowała ze środków dotacji koszty usług finansowo-księgowych w kwocie wyższej niż wynikająca z zawartej umowy z biurem rachunkowym o świadczenie usług finansowo-księgowych[5] o 5403 zł. Stawki wynagrodzenia zmieniano ustnie, pomimo że umowa zastrzegała dla nich formę pisemną pod rygorem nieważności. Było to działanie niezgodne z art. 77 § 1 k.c.[6] wskazującym, że uzupełnienie lub zmiana umowy wymaga zachowania takiej formy, jaką ustawa lub strony przewidziały w celu jej zawarcia.

Pozostałe stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niekompletnych zapisów w obowiązującej polityce rachunkowości Fundacji[7], ujmowania na kontach księgowych dedykowanych dla obsługi dotacji na prowadzenie Dziennego Ośrodka Młodzieżowego „W Gaju" operacji gospodarczych związanych z inną dotacją uzyskaną przez Fundację, czy przypadku błędnie zaksięgowanego rachunku za media. Ponadto stwierdzono, że nie oznakowano dwóch gaśnic zakupionych ze środków dotacji, a jeden z banerów został oznakowany w sposób niepełny.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Realizacja zadań publicznych w ramach współpracy z jednostką samorządu terytorialnego

Opis stanu faktycznego

Fundacja została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym (dalej: KRS) 22 kwietnia 2003 r. jako stowarzyszenie prowadzące działalność gospodarczą. Fundacja uzyskała status organizacji pożytku publicznego 20 lipca 2004 r., a 23 lutego 2009 r. została wykreślona z rejestru

---

[3] Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym sformułowano ocenę ogólną w formie opisowej.

[4] Dz.U. z 2025 r. poz. 1338, ze zm., dalej: udpp.

[5] Umowa 8/2013/KH/A z dnia 4 kwietnia 2013 r., dalej: umowa o świadczenie usług finansowo-księgowych.

[6] Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2025 r., poz. 1071, ze zm.).

[7] Polityka rachunkowości przyjęta uchwałą Zgromadzenia Fundatorów Nr 1/2022 w sprawie zatwierdzenia Polityki Rachunkowości Fundacji "Dobry Start".

przedsiębiorców. W statucie Fundacji wskazano, że Fundacja prowadzi częściowo działalność odpłatną, a częściowo nieodpłatną. Prezes wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą Fundacja nie prowadziła odpłatnej działalności pożytku publicznego, a zapis w statucie *jest opcją do ewentualnego wykorzystania.*

(akta kontroli str. 13-16,127-128, 232 298-306, 696-698)

W okresie objętym kontrolą Fundacja współpracowała z gminą Trzebinia (dalej: Gmina) w sferze działań publicznych, w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym. Działania te realizowano na podstawie zawieranych co roku umów z Gminą na prowadzenie Dziennego Ośrodka Młodzieżowego *W Gaju*. Umowy zawierano w wyniku przeprowadzonych przez Gminę otwartych konkursów ofert. W 2023 r. kwota przyznanej i wykorzystanej dotacji na to zadanie dotacji wyniosła 189,0 tys. zł, a kwota środków własnych na zadanie wyniosła 49,3 tys. zł, w 2024 r. odpowiednio: 250,0 tys. zł i 55,2 tys. zł, w 2025 r.: 270,0 tys. zł i 44,0 tys. zł, przy czym do 30 września 2025 r. wykorzystano odpowiednio 200,3 tys. zł środków dotacji i 35,3 tys. zł wkładu własnego.

Ponadto w 2024 r. i 2025 r. Fundacja uzyskała na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej[8] - w formie dotacji celowej, środki z rządowego programu *Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024 -2027*[9]. Środki zostały przekazane na podstawie podpisanych z Gminą umów[10]. W 2024 r. kwota przyznanej dotacji celowej na podstawie ww. ustawy wyniosła 9,9 tys. zł. Fundacja otrzymała faktycznie w ramach ww. dotacji 9,1 tys. zł, a otrzymaną kwotę wykorzystała w całości. W 2025 r. przyznano 19,9 tys. zł, przy czym do 30 września 2025 r. wykorzystano 13,6 tys. zł.

(akta kontroli str. 17-18, 53, 102-120, 195, 691-694)

Szczegółowej kontroli poddano realizację zadania publicznego dotyczącego prowadzenia ośrodka młodzieżowego w 2024 r. Fundacja pozyskała na realizację tego zadania w 2024 r. dotację w ramach otwartego konkursu ofert, ogłoszonego przez Gminę 17 listopada 2023 r. Złożona przez Fundację oferta dotyczyła realizacji zadania publicznego określonego w art. 4 ust. 1 pkt 32 udpp i mieściła się obszarze jej działalności statutowej. Fundacja dysponowała odpowiednim doświadczeniem, ponieważ prowadziła ośrodek młodzieżowy od 2011 r. Zgodnie z postanowieniami art. 14 ust. 1 pkt 1-3 udpp, oferta przedłożona przez Fundację zawierała szczegółowy zakres rzeczowy, termin i miejsce jego realizacji oraz kalkulację przewidywanych kosztów realizacji zadania. W treści wskazano również informacje o zasobach rzeczowych i kadrowych, przewidzianych do wykonania zadania publicznego (wymóg określony w art. 14 ust. 1 pkt 5 udpp) oraz zamieszczono deklarację realizacji zadania publicznego w ramach nieodpłatnej działalności pożytku publicznego (art. 14 ust. 1 pkt 6 udpp). Stosownie do zapisów art. 14 ust. 1 pkt 4 udpp oferta realizacji wybranego do kontroli zadania publicznego zawierała informacje o wcześniejszej działalności Fundacji w zakresie, którego dotyczyło zadanie publiczne.

(akta kontroli str. 8-16, 19-32)

---

8 Dz.U. z 2025 r. poz. 49 ze zm., dalej: ustawa o pieczy zastępczej.

9 M.P. z 2024 r. poz. 504.

10 Umowa nr 24.OS.SZS.2024 zawarta w dniu 12.09.2024 r. oraz umowa nr 20.OS.SZS.2025 zawarta w dniu 21.03.2025 r., dalej: umowy dotyczące pieczy zastępczej.

Księgowość Fundacji prowadziła firma zewnętrzna Biuro Podatkowo – Księgowe z Chrzanowa (dalej: Biuro*)* na podstawie umowy o świadczenie usług finansowo-księgowych z dnia 4 kwietnia 2013 r. o prowadzenie księgi handlowej. Biuro zobowiązane było do prowadzenia i przechowywania dokumentacji podatkowej, w tym: księgi handlowej, ewidencji dla celów podatku od towarów i usług, ewidencji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, ewidencji wyposażenia. Ponadto Biuro zobowiązane było do sporządzania deklaracji podatkowych oraz obsługi spraw kadrowo-płacowych. Zobowiązane było również m.in. do dokonywania zapisów księgowych, tj. ewidencjonowania w księdze i w prowadzonych ewidencjach poszczególnych zdarzeń gospodarczych, dekretacji, tj. oceny dokumentów księgowych w świetle prawa podatkowego i sposobu uwidaczniania tego w księdze i ewidencjach. Biuro, jak wynikało z zawartej umowy, odbierało w swojej siedzibie dokumenty będące podstawą zapisów w księdze i ewidencjach i badało dokumenty pod względem formalnym i rachunkowym. Fundacja była zobowiązana m.in. do właściwego pod względem formalnym i rzetelnego pod względem merytorycznym dokumentowania operacji gospodarczych[11]; dostarczania do siedziby Biura wszelkich kompletnych dokumentów źródłowych (w szczególności: faktur rachunków własnych, faktur rachunków obcych, dokumentów księgowych o charakterze wewnętrznym, wyciągów bankowych, umów cywilnoprawnych i innych umów mających wpływ na stan majątkowy) nie później niż do 15 dnia miesiąca za miesiąc poprzedni.

(akta kontroli str. 225-229)

W obowiązującej w okresie objętym kontrolą polityce rachunkowości Fundacji nie określono zakładowego planu kont ani nie uregulowano sposobu ujmowania w ewidencji księgowej środków pochodzących z dotacji oraz zasad prowadzenia i powiązania w ewidencji księgowej kont dotyczących badanej umowy dotacji (zagadnienie szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*). Pomimo tego w systemie księgowym Fundacji wyodrębniono konta syntetyczne i analityczne, w tym konta przewidziane do obsługi środków z dotacji na prowadzenie ośrodka młodzieżowego, tj. konta:

- 131-3 Rachunek bankowy śr. z dotacji UM Trzebinia;
- 766-1 Dotacja UM Trzebinia D.O.M. Gaj;
- 500 D.O.M Gaj Dotacja,
    - 500-1 Wynagrodzenie pracowników ośrodka,
    - 500-2 Środki żywności,
    - 500-3 Wyposażenie ośrodka,
    - 500-4 Zajęcia poza ośrodkiem,
    - 500-5 Media,
    - 500-7 Materiały dydaktyczne,
    - 500-8 Promocja działań ośrodka;
- 520 Dotacja – koszty obsługi,
    - 520-1 Obsługa finansowo-księgowa,
    - 520-3 Materiały biurowe,
    - 520-4 Usługi ochrony
    - 520-5 Ubezpieczenia Majątkowe, szkolenia, badania,
    - 520-6- Usługi bankowe,

[11] Rozumiane jako opisywanie dokumentów księgowych zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz.U. z 2023 r. poz. 120, ze zm., dalej: uor.

- 520-7- Dzierżawa gruntu pod boisko.

Na wymienionych wyżej kontach 131-3, 766-1 oraz koncie 500-1 ujmowano jednak, poza operacjami dotyczącymi dotacji na prowadzenie ośrodka młodzieżowego, także operacje gospodarczej dla drugiej z dotacji uzyskanej przez Fundację na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (zagadnienie szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości)*. Dodatkowo jedna z operacji dotycząca dotacji na kwotę 184,85 zł została ujęta w ewidencji na koncie 555-1, podczas gdy powinna zostać ujęta na koncie 500-5 (zagadnienie szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości).*

(akta kontroli str. 33-41, 127-128, 221, 636-637)

Analiza próby[12] 30 dowodów księgowych (kosztów) w ramach badanej umowy dotacji na prowadzenie ośrodka młodzieżowego w 2024 r. wykazała, że wszystkie operacje gospodarcze wynikające z tych dowodów zostały w prawidłowy sposób zaksięgowane w wydatkowanej wysokości na kontach analitycznych: 500-1, 500-2, 500-3, 500-5 ,500-7, 555-1 oraz 520-4 oraz 231, 202-1, 220-2, 220-3, 220-4 i 220-5.

(akta kontroli str. 19-41, 51-53, 145-183, 458-483, 488-539, 562-601)

Umowa dotacji nie nakładała na Fundację prowadzenia odrębnego rachunku bankowego dla środków przeznaczonych na realizację zadania. Środki były przekazywane na rachunek bankowy, wskazany w umowie, który Fundacja wykorzystywała do obsługi środków pochodzących z dwóch pozyskanych przez nią dotacji w 2024 r.

(akta kontroli str. 33-41, 88-97, 102-110)

Zgodnie z § 2 ust. 1 umowy na prowadzenie ośrodka młodzieżowego w 2024 r. termin realizacji zadania został ustalony na okres od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r. Taki sam termin określony w § 2 ust. 1 umowy dotyczył poniesienia wydatków. Umowa nie przewidywała podziału zadania na etapy. Objęta badaniem umowa została zrealizowana terminowo. Fundacja nie stosowała odrębnych mechanizmów mających na celu zapobiegnięcie podwójnemu finansowaniu, poza obowiązkami wynikającymi ze stosowania uor. Analiza próby 30 dowodów księgowych wydatków (kosztów) w ramach badanej umowy dotacji wykazała, że wszystkie wydatki (koszy) były związane z danym zadaniem. Koszty zostały poniesione w ustalonym w umowie okresie tożsamym z okresem kwalifikowalności. Jednocześnie część środków dotacji przeznaczonych na realizację zadania dotyczącego prowadzenia przez Fundację Dziennego Ośrodka Młodzieżowego w 2024 r. przekazywano na prywatny rachunek bankowy Kierownik Ośrodka. W ciągu całego roku 2024 dokonano łącznie 19 przelewów z rachunku bankowego fundacji na prywatne konto o łącznej wartości 30,0 tys. zł. Poszczególne przelewy miały wartość od 1,0 tys. zł do 3,0 tys. zł z *przeznaczeniem - zaliczka na wydatki w D.O.M.* Wprawdzie umowa nie nakładała na Fundację obowiązku posiadania wyodrębnionego rachunku bankowego, to jednak w § 3 ust. 1 umowy wskazano konto bankowe, na które środki dotacji zostaną przekazane. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że przyjęty system dysponowania środkami dotacji za pośrednictwem prywatnego konta Kierownik Ośrodka, pomimo że Fundacja posiadała rachunek bankowy, na które trafiły te środki, może ograniczać transparentność wydatkowania środków publicznych.

---

[12] Próba dobrana w sposób celowy. W doborze próby kierowano się w szczególnością wielkością środków oraz ich przeznaczeniem. Do próby wybrano koszty z kategorii wynagrodzeń, środków żywności, wyposażenia, kosztów zajęć poza ośrodkiem, mediów, materiałów dydaktycznych oraz kosztów administracyjnych.

(akta kontroli str. 19-62, 88-97, 122 145-183, 317-398, 444)

W okresie realizacji przez Fundację, w latach 2023, 2024 i 2025, umów z gminą Trzebinia na prowadzenie Dziennego Ośrodka Młodzieżowego „W Gaju" – w ośrodku zatrudnione były dwie osoby: Kierownik Ośrodka oraz Wychowawca. Kierownik Ośrodka zatrudniony był na 3/4 etatu, a wychowawca na 5/8 etatu.

(akta kontroli str. 484-487, 540-544, 612-614)

Prezes wyjaśnił, że ustalając poziom wynagrodzeń kierował się dostosowaniem ich wartości do poziomu płacy nauczyciela dyplomowanego w szkole. Ponadto w przypadku obu stanowisk brał pod uwagę zakres obowiązków, stopień podjęcia odpowiedzialności w szczególności kierownika. W tym przypadku odpowiedzialnego za całokształt działalności ośrodka. Prezes dodał, że zakres obowiązków realizowanych przez zatrudnione osoby jest adekwatny do ich wynagrodzenia. Zaznaczył, że kwoty obecne są motywujące do pracy i osiągnęły *pewien poziom równowagi rynkowej.*

(akta str. 696-698)

W złożonej ofercie na prowadzenie ośrodka Fundacja zadeklarowała wysokość wkładu własnego w kwocie 44,0 tys. zł, co stanowiło 15% udziału, w tym 1,0 tys. zł wkładu finansowego (0,4% udziału) oraz 43,0 tys. zł wkładu własnego niefinansowego - osobowego (14,6% udziału). Zrealizowana wartość wkładu własnego, wynikająca ze złożonego sprawozdania, wyniosła 55,2 tys. zł (18,1% udziału), w tym 5,8 tys. zł wkładu finansowego (1,9% udziału) oraz 49,3 tys. zł wkładu własnego niefinansowego - osobowego (16,2% udziału). Wkład finansowy to środki, które pochodziły z darowizn i wpływu z 1,5% podatku. Wkład niefinansowy – osobowy w wysokości 10,8 tys. zł stanowiły działania wolontariatu w liczbie 270 godzin w zakresie reedukacji wycenione na 40 zł/godzinę. Realizowane były przez 9 wolontariuszy na podstawie zawartych umów formie porozumień o współpracy. Ponadto wkład niefinansowy osobowy w wysokości 38,5 tys. zł - stanowiła praca społeczna Prezesa Fundacji w zakresie koordynacji zadania, w liczbie 770 godzin (wyceniona 50 zł/h).

(akta kontroli str. 19-32, 52-53, 88-97, 445-446)

Z analizy sprawozdania z realizacji umowy na prowadzenie ośrodka młodzieżowego w 2024 r. wynika, że suma kosztów realizacji zadania wyniosła 305,2 tys. zł, z czego:

1. na koszty realizowanych działań przeznaczono 251,5 tys. zł, tj. 82,4%, w tym:
   - 163,7 tys. zł, tj. 53,7% przeznaczono na wynagrodzenie kierownika, wychowawcy oraz ich ubezpieczenie oraz zaliczki na podatek dochodowy,
   - 12,6 tys. zł, tj. 4,1% przeznaczono na żywność,
   - 10,3 tys. zł, tj. 3,4% przeznaczono na materiały dydaktyczne (książki, zeszyty, gry, papier, art. piśmienne i plastyczne, nagrody za udział w konkursach, itp.),
   - 28,7 tys. zł, tj. 9,4% przeznaczono na zajęcia poza ośrodkiem: wyjazdy turystyczno-integracyjne jedno i wielodniowe (koszty przejazdu, noclegów, wyżywienia, biletów wstępu) oraz wyjazdy do kina, na basen,
   - 18,3 tys. zł, tj. 6,0% przeznaczono na koszty mediów (energia elektryczna, woda, telefon, Internet, ogrzewanie, abonament RTV), konserwacji obiektu i utrzymania jego otoczenia (utrzymanie zieleni, koszenie trawy), serwisu i napraw urządzeń w obiekcie (z kosztami części), przeglądów technicznych obiektu, środków utrzymania czystości,

- 10,8 tys. zł, tj. 3,5% stanowiły koszty – realizowane w formie wolontariatu[13],
- 5,3 tys. zł, tj. 1,7% przeznaczono na wyposażenie ośrodka, np. sprzęt sportowy, audiowizualny, komputerowy,
- 1,8 tys. zł, tj. 0,6% przeznaczono na promocję działań ośrodka, np. bannery, wydawnictwa,

2. na koszty administracyjne przeznaczono 53,6 tys. zł, tj. 17,6%, w tym:
- 10,6 tys. zł, tj. 3,5% przeznaczono na obsługę finansowo-księgową,
- 0,6 tys. zł, tj. 0,2% przeznaczono na zakupy materiałów biurowych,
- 2,0 tys. zł, tj. 0,7% przeznaczono na koszty ochrony obiektu, serwis systemu alarmowego i monitoringu, konserwacja i naprawy żaluzji zewnętrz,
- 1,4 tys. zł, tj. 0,5% przeznaczono na koszty ubezpieczenia, szkolenia i badania profilaktyczne pracowników,
- 0,5 tys. zł, tj. 0,2% przeznaczono na koszty obsługi bankowej,
- 0,2 tys. zł, tj. 0,1% przeznaczono na koszty dzierżawy gruntu pod boisko do piłki siatkowej,
- 38,5 tys. zł, tj. 12,6% stanowiły koszty koordynacji zadania – realizowane w formie pracy społecznej członków zarządu Fundacji.[14]

(akta kontroli str. 52-62)

W czasie realizacji umowy na prowadzenie ośrodka młodzieżowego w 2024 r. wystawiono łącznie 474 dowody księgowe, w tym:

1. 413 dowodów księgowych dotyczyło kosztów realizowanych działań, tj.:
- 36 dowodów księgowych dot. kosztów wynagrodzeń - wynagrodzenie kierownika, wychowawcy, ich ubezpieczenia oraz zaliczek na podatek od dochodowy,
- 122 dowody księgowe kosztów dot. zakupu żywności,
- 104 dowody księgowe dot. kosztów zakupu materiałów dydaktycznych (książki, zeszyty, gry, papier, artykuły piśmienne i plastyczne, nagrody za udział w konkursach),
- 55 dowodów księgowych dot. kosztów zajęć poza ośrodkiem: wyjazdy turystyczno-integracyjne jedno i wielodniowe (koszty przejazdu, noclegów, wyżywienia, biletów wstępu) oraz wyjazdy do kina, na basen,
- 82 dowody księgowe dot. kosztów mediów (energia elektryczna, woda, telefon, internet, ogrzewanie, abonament RTV), konserwacji obiektu i utrzymania jego otoczenia (utrzymanie zieleni, koszenie trawy), serwisu i napraw urządzeń w obiekcie (z kosztami części), przeglądów technicznych obiektu, środków utrzymania czystości,
- 12 dowodów księgowych dot. kosztów zakupu wyposażenia ośrodka,
- 2 dowody księgowe dot. kosztów działalności promocyjnej: bannery, wydawnictwa.

2. 61 dowodów księgowych dotyczyło kosztów administracyjnych, w tym:
- 4 dowody księgowe dot. kosztów obsługi finansowo-księgowej,
- 3 dowody księgowe dot. kosztów zakupu materiałów biurowych,
- 14 dowodów księgowych dot. kosztów ochrony obiektu, serwis systemu alarmowego i monitoringu, konserwacja i naprawy żaluzji zewnętrz,
- 2 dowody księgowe dot. kosztów ubezpieczenia, szkolenia i badania profilaktyczne pracowników,
- 37 dowodów księgowych dot. kosztów obsługi bankowej,

---

[13] Kwota wynika z pracy dziewięciu wolontariuszy - wskazanej w sprawozdaniu jako wkład osobowy.

[14] Kwota wynika z pracy społecznej Prezesa Fundacji - wskazanego w sprawozdaniu jako element wkładu osobowego.

- 1 dowód księgowy dot. dzierżawy gruntu pod boisko do piłki siatkowej.

(akta kontroli str. 52-62)

Fundacja była zobligowana umową do stosowania m.in. ustawy o finansach publicznych oraz ustawy prawo zamówień publicznych. W umowie nie wskazano innych wymogów zobowiązujących Fundację do wykorzystywania środków z dotacji w trybie konkurencyjnym. Analiza próby 30 wydatków w ramach realizacji zadania wykazała, że w żadnym przypadku fundacja nie udokumentowała na piśmie prowadzonego rozeznania cenowego.

(akta kontroli str. 33-40, 317-389, 609-612)

Prezes wyjaśnił, że rozeznania cenowe nie były dokumentowane, ponieważ zawsze były dokonywane przez Internet lub telefonicznie. *(...) Fundacja nie posiada środków trwałych (...) Fundacja nie posiada wewnętrznych regulacji dotyczących rozeznania rynku i analizy cen zamawianych towarów i usług sformułowanych w formie dokumentu, gdyż nikt od nas tego nie wymaga. Ale od samego początku naszej działalności takie rozeznanie cenowe i jakościowe rynku towarów i usług – zgodnie prowadzimy, gdyż jest to podstawą gospodarnego wydatkowania środków z dotacji, ale również środków własnych Fundacji (każda zaoszczędzona w ten sposób kwota, pozwala zasilić inne ważne przedsięwzięcia w Ośrodku zaplanowane na dany rok, jak chociażby wyjazdy wakacyjne). W przypadku zakupów przez Internet takie rozeznanie jest łatwe i szybkie ze względu na prostotę uzyskania wielu ofert porównawczych. W przypadku kontrahentów miejscowych rozeznanie polega na wieloletniej znajomości tego rynku (niezbyt dużego przecież), zarówno w zakresie zakupu towarów (przede wszystkim żywności) jak i usług. Kontrola zakupów dokonywanych przez personel Ośrodka odbywa się przy rozliczeniu miesięcznym zaliczek. Za wybór dostawcy usług i kontrolę wykonania usług dla ośrodka jest odpowiedzialny osobiście Prezes Fundacji. Na każdej rozliczanej fakturze istnieje wymagana adnotacja: „Sprawdzono pod względem merytorycznym. Stwierdzam, że wydatek jest legalny, celowy, oszczędny. Zakupiony towar faktycznie dostarczony, usługa zrealizowana." (...) Poziom wynagrodzenia personelu ośrodka został dostosowany do zakresu obowiązków, czasu pracy i stopnia podjęcia odpowiedzialności za funkcjonowanie całego ośrodka. Prezes dodał, że praca w ośrodku polega przede wszystkim na czynniku osobowym, tj. kontaktów bezpośrednich wychowawców z młodzieżą. To jest podstawą naszej działalności. Wszelkie inne aspekty działalności ośrodka stanowi dopełnienia tych działań osobowych. Dlatego zatrudniona kadra z odpowiednią wiedza i doświadczam kadra jest podstawą efektywnego i skutecznego działania ośrodka.*

(akta kontroli str. 317-389, 441, 609-612, 661, 696-698)

Koszty usług świadczonych przez Biuro, zgodnie z zawartą umową na świadczenie usług finansowo-księgowych, zostały określone w § 13 umowy na kwotę 430,50 zł brutto miesięcznie. Wg sprawozdania z realizacji zadania za 2024 r. koszty usług finansowo-księgowych wynosiły 2 550,00 zł brutto kwartalnie (w I i II kwartale) oraz 2 734,50 zł brutto w III i IV kwartale. Fundacja nie uregulowała w formie pisemnego aneksu zmiany wysokości stawki za świadczenie tych usług (zagadnienie szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 61, 225-231, 380)

Analiza próby 30 wydatków wykazała, że wszystkie dokumenty finansowo-księgowe zawierały informacje, z jakich środków została pokryta wydatkowana kwota oraz jakie było przeznaczenie zakupionych towarów, usług.

Przeprowadzona analiza wykazała ponadto, że wszystkie dowody zawierały:

- określenie rodzaju dowodu i numer identyfikacyjny,

- określenie stron (nazwy, adresy) dokonujących operacji gospodarczej,
- opis operacji oraz jej wartość - w 14 dowodach określono ich ilość w jednostkach naturalnych,
- datę dokonania operacji, a gdy dowód został sporządzony pod inną datą także datę sporządzenia dowodu.

Forma opisu była zgodna z wymogami art. 21 ust. 1 uor.

(akta kontroli str. 317-389)

Wprawdzie na dowodach księgowych nie zamieszczano informacji dotyczącej sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), ale wynikało to z przyjętej techniki dokumentowania zapisów księgowych, zgodnie z art. 21 ust. 1a pkt 2 uor. Proces księgowania w tym dekretacja była prowadzona z wykorzystaniem programu finansowo-księgowego, w którym następowało trwałe przypisanie dokumentów do kont księgowych w systemie.

(akta str. 222-224, 317-389, 450-452, 572-60, 615, 638-658)

Umowa na prowadzenie ośrodka młodzieżowego w 2024 r. w § 4 dopuszczała dokonywanie przesunięć w zakresie poszczególnych pozycji kosztów działania oraz pomiędzy działaniami do 10% kwoty dotacji bez konieczności zawierania aneksu, przy czym zmniejszenie pozycji danego kosztu nie było traktowane jako przesunięcie, zwiększenie wartości zadania poprzez zwiększenie innych środków finansowych również nie było traktowane jako przesunięcie. W umowie nie sformułowano ograniczeń dotyczących limitu dotyczących kosztów administracyjnych.

(akta kontroli str. 33-41)

Ze sprawozdania z rozliczenia wydatków wynika, że koszty realizacji działań wzrosły z planowanych 237,3 tys. zł do 251,6 tys. zł zł, tj. o kwotę 14,3 tys. zł. W ramach ww. kosztów w sześciu pozycjach kosztowych nastąpił wzrost, tj.:

- wynagrodzenie kierownika, wychowawcy, ich ubezpieczenie oraz zaliczki na podatek dochodowy wzrósł z planowanej kwoty 159,6 tys zł do 163,7 tys. zł, tj. o 4,7 tys. zł,
- materiały dydaktyczne – wzrost z planowanej kwoty 4,8 tys. zł do 10,3 zł, tj. o 5,5 tys. zł,
- koszty zajęć poza ośrodkiem, wyjazdów turystyczno-integracyjnych jedno i wielodniowych – wzrost z planowanej kwoty 27,1 tys. zł do 28,7 tys. zł, tj. o 1,6 tys. zł,
- koszty mediów, napraw, przeglądów technicznych – wzrost z planowanej kwoty 18,0 tys. zł do 18,3 tys. zł, tj. o 0.3 tys. zł,
- koszty zakupu wyposażenia ośrodka z planowanej kwoty 5,0 tys. zł do 5.3 tys. zł, tj. o 0,3 tys. zł,
- koszty reedukacji - realizowane w formie wkładu osobowego), tj. wolontariatu – wzrost z planowanej kwoty 4,0 tys. zł do 10,8 tys. zł.

W pozostałych dwóch pozycjach w ramach prowadzonych działań, a dotyczących zakupu żywności oraz związanych z działaniami promocyjnymi nastąpiło zmniejszenie wartości faktycznie poniesionych wydatków w stosunku do planowanych.

(akta kontroli str. 52, 609)

Koszty administracyjne uległy obniżeniu z planowanych 56,7 tys. zł do 53,6 tys. zł., tj. o 3,1 tys. zł. Tylko w jednej pozycji kosztów administracyjnych dotyczącej obsługi finansowo księgowej nastąpił wzrost kosztów z planowanej kwoty 10,2 tys. zł do 10,6 tys. zł, tj. o kwotę 0,4 tys. zł. W pozostałych sześciu pozycjach kosztów administracyjnych nastąpiło zmniejszenie wartości faktycznie poniesionych wydatków w stosunku do planowanych.

Wszystkie dokonywane zmiany były zgodne z zasadami określonymi w § 4 umowy na prowadzenie ośrodka młodzieżowego w 2024 r.

(akta str. 3-62, 88-97)

W umowie na prowadzenie ośrodka młodzieżowego w 2024 r. nie przewidziano możliwości realizacji części zadania przez podmiot nie będący stroną umowy. Fundacja samodzielnie zrealizowała całość powierzonego zadania publicznego, co było zgodne z art. 16 ust. 4 udpp.

(akta kontroli str. 21, 33-41)

Fundacja złożyła sprawozdanie z realizacji zadania publicznego w wymaganym terminie 30 dni od zakończenia realizacji zadania publicznego, co było zgodne z art. 18 ust 1 udpp oraz § 8 ust. 3 umowy na prowadzenie ośrodka młodzieżowego w 2024 r. Sprawozdanie zostało złożone na wymaganym umową wzorze, stanowiącym załącznik nr 5 do rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzoru ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań[15]. Do sprawozdania Fundacja dołączyła zestawienie faktur (rachunków) związanych z realizacją zadania publicznego. Pismem z dnia 10 lutego 2025 r. Urzędu Miasta w Trzebinia, przedłożone rozliczenie dotacji przyznanej Fundacji na realizację kontrolowanego zadania publicznego uznano za rozliczone zgodnie z umową na prowadzenie ośrodka młodzieżowego w 2024 r.

(akta kontroli str. 42-62,100)

Zgodnie z przekazanym sprawozdaniem z wykonania zadania publicznego, dotacja w wysokości 250,0 tys. zł, pozyskana przez Fundację w ramach otwartego konkursu ofert, na podstawie zawartej umowy na prowadzenie ośrodka młodzieżowego w 2024 r., została wykorzystana w 100%. Zatem nie zaszła konieczność zwrotu niewykorzystanej kwoty dotacji w oparciu o art. 251 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych[16]. W przedstawianym sprawozdaniu z wykonania zadania wykazano również odsetki bankowe od uzyskanej dotacji w wysokości 1,92 zł, które wydatkowano na realizację zadania, co było zgodne z § 2 ust. 5 umowy na prowadzenie ośrodka młodzieżowego w 2024 r., dopuszczającym wydatkowanie uzyskanych odsetek bankowych od środków przekazanych dotacji na realizację tego zadania. Koszty ujęte w sprawozdaniu nie były zgodne z danymi ujętymi w ewidencji finansowo-księgowej, co wynikało z nieprawidłowego sposobu księgowania (zagadnienie szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*), ale były zgodne z dokumentacją źródłową badanego zadania publicznego.

(akta kontroli str. 17-62)

Celem Fundacji, określonym w jej w ofercie na prowadzenie ośrodka młodzieżowego w 2024 r., było zapobieganie niedostosowaniu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży oraz wspieranie rodziny we właściwym wypełnianiu jej podstawowych funkcji w zakresie:

- kompensacji deficytów edukacyjnych (szczególnie w zakresie realizacji programu szkolnego i podstawowej wiedzy umożliwiającej poprawne funkcjonowanie w społeczeństwie),
- kompensacji deficytów emocjonalnych (wsparcie w zakresie podstawowych trudności dotyczących funkcjonowania w środowisku rodzinnym i rówieśniczym),

[15] Dz. U. poz. 2057.
[16] Dz.U. z 2025 r. poz. 1483, ze zm., dalej: ufp.

- kompensacji deficytów wychowawczych (uczenie postaw społecznie pożądanych, radzenia sobie ze stresem, zachowania w sytuacjach niebezpiecznych, itp.),
- promocji postaw prozdrowotnych i ekologicznych (troski o własne zdrowie, estetykę otoczenia i stan środowiska naturalnego),
- rozwoju zainteresowań kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych i turystycznych oraz talentów i umiejętności praktycznych,
- szeroko pojętej profilaktyki uzależnień,
- przeciwdziałania przemocy i przestępczości poprzez naukę zdrowej rywalizacji, respektowania ustalonych reguł,
- tworzenia stabilnych środowisk młodzieżowych, kreowania i szkolenia liderów młodzieżowych i aktywizacji środowisk młodzieżowych w społeczności lokalnej,
- działań na rzecz społeczności lokalnej oraz współpracy z organami administracji samorządowej, szczególnie w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz demoralizacji i marginalizacji środowisk młodzieżowych,
- działań zmierzających do aktywnego przeciwdziałania bezrobociu wśród młodzieży oraz współdziałania z pracodawcami na rzecz pomocy w wyborze i rozpoczęciu kariery zawodowej wychowanków placówki.

Założonym rezultatem działania było uczestnictwo w zajęciach w ośrodku w liczbie 40 różnych młodych osób w ciągu 2024 r. i osiągnięcie średniej obecności na zajęciach w ośrodku w liczbie 10 osób. Jak wynika ze sprawozdania dotyczącego prowadzenia ośrodka młodzieżowego w 2024 r., w zajęciach uczestniczyło łącznie 109 osób (wobec planowanych 40). Na zajęciach w ośrodku przebywało codziennie od 4 do 35 uczestników – średnio 12 osób dziennie, co potwierdza osiągnięcie założonego rezultatu.

Ponadto Fundacja, w ofercie na prowadzenie ośrodka młodzieżowego w 2024 r., określiła, że realizacja zadania nastąpi poprzez:

- wzrost poziomu integracji prospołecznej grupy nastolatków zorientowanej na standardy trzeźwościowe i rozwojowe,
- utrwalenie się poczucia przynależności do grupy, spełniającej funkcje rówieśniczej grupy odniesienia,
- pojawienie się profilaktycznej i prewencyjnej presji grupy wobec jej członków zaniedbujących naukę szkolną i normy grupowe,
- poprawa umiejętności komunikowania i w konsekwencji lepsze funkcjonowanie w zbiorowiskach ludzkich,
- nabycie rozlicznych kompetencji i umiejętności pozwalających w sposób satysfakcjonujący uczestniczyć w życiu społecznym,
- aktywne przeciwdziałanie bezrobociu poprzez przygotowanie wychowanków do rozpoczęcia pracy i planowania własnej kariery,
- rekonstrukcja osłabionych więzi rodzinnych i rówieśniczych,
- wzmocnienie poczucia własnej wartości,
- pojawienie się „społeczeństwa wychowującego” w konsekwencji pozyskiwania coraz szerszego grona współpracowników, sympatyków i sponsorów.

Cele działania były realizowane poprzez urozmaicony program działalności placówki, który zawierał szeroką gamę zajęć:

- psychoedukacyjnych, socjoterapeutycznych i dotyczących profilaktyki uzależnień,

- edukacyjnych i reedukacyjnych,
- artystycznych,
- sportowo-rekreacyjnych,
- integracyjnych.

W ramach działania ośrodka prowadzono także poradnictwo pedagogiczne, organizowano wyjazdy turystyczno-integracyjne, jak również realizowano edukację rodzicielską i pracę z rodziną oraz pracę socjalną i usługi opiekuńcze.

Realizowane przez cały rok działania wpisywały się w planowane do osiągnięcia cele.
W sprawozdaniu dotyczącym prowadzenia ośrodka młodzieżowego w 2024 r. stwierdzono, że *podjęte działania i osiągnięte rezultaty przyczyniły się do osiągnięcia celu zadania jakim było zapobieganie niedostosowaniu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży oraz wsparcie rodziny we właściwym wypełnianiu jej podstawowych funkcji.*

W złożonej ofercie jednoczenie stwierdzono, *że trwałość rezultatów wychowawczych jest trudna do określenia (jak zawsze w pracy wychowawczej) i można ją zakładać w odniesieniu tylko do części naszych wychowanków (wskazują na to historie dalszych losów rodzinnych i zawodowych naszych podopiecznych)*. Fundacja w roku 2024 nie podejmowała oceny skuteczności i efektywności swoich działań w ramach ww. rezultatów np. poprzez ankiety, badania ewaluacyjne, analizy itp.

Prezes wyjaśnił, *że fundacja nie ocenia działań w perspektywie roku, gdyż są to działania długofalowe. Również są to działania skupiające się na jednostkach wrażliwych, często zaburzonych w wieku adolescencji, czyli okresie największych zmian rozwojowych. Fundacja w ramach realizowanego projektu pracuje z dużą, niejednorodną grupą - zróżnicowaną wiekowo i społecznie. Co za tym idzie w trakcie naszych działań, pojawiają się nowe osoby - nowe problemy, których pojawienie utrudnia ewaluację naszej pracy. W tym kontekście jest to praca, która się nie kończy. Wyniki naszej pracy są widoczne dopiero po latach, kiedy to emocje, system wartości naszego adolescenta się stabilizują się i kształtują nową jednostkę społeczną. Dlatego też typowe metody ewaluacji (jak np. ankiety), które sprawdzają się w działaniach wychowawczych długotrwałych i jednocześnie dotyczącej grupy osób w miarę jednorodnej (np. wiekowo), nie mają w naszej sytuacji (wyżej opisanej) zastosowania (...).*

(akta kontroli str. 19-62, 88-97, 195)

W okresie realizacji umowy na prowadzenie ośrodka młodzieżowego w 2024 r. nie wystąpiły istotne przeszkody czy utrudnienia zagrażające jej realizacji. Fundacja w trakcie realizacji umowy nie informowała Gminy o zaistnieniu przeszkód mogących uniemożliwić zrealizowanie zaplanowanych działań lub osiągnięcie zakładanych celów. Prezes wyjaśnił, że *w ramach realizacji umowy dotacji w roku 2024 nie wystąpiły żadne przeszkody.*

(akta kontroli str. 125)

Zgodnie z § 6 umowy na prowadzenie ośrodka młodzieżowego w 2024 r., Fundacja była zobowiązana do umieszczana logo Zleceniodawcy (Gminy) i informacji, że zadanie jest współfinansowane, ze środków otrzymanych od Gminy na wszystkich materiałach w szczególności promocyjnych, informacyjnych, szkoleniowych i edukacyjnych oraz zakupionych rzeczach. Na postawie oględzin pięciu zakupionych elementów wyposażenia w 2024 r. oraz wykonanego w 2024 r. kalendarza i baneru stwierdzono, że dwie zakupione gaśnice i baner nie zostały odpowiednio oznakowane (zagadnienie szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta str. 307-311, 420-434)

Gmina nie przeprowadzała kontroli umowy na prowadzenie ośrodka młodzieżowego w 2024 r. Prezes wyjaśnił, *że ramach bieżących konsultacji usuwano wszelkie wątpliwości związane z realizacją zadania*. Kontroli realizacji ww. zadania nie przeprowadzały również inne organy.

(akta kontroli str. 124-125, 291-294)

Fundacja na podstawie umów użyczenia[17] korzystała z użyczonego przez Gminę obiektu budowlanego i działki na potrzeby funkcjonowania Dziennego Ośrodka Młodzieżowego „W Gaju". Użyczenie miało charakter długoterminowy i dotyczyło użyczenia działki o powierzchni 718 m^2, stanowiącej własność Gminy. Była ona zabudowana budynkiem położonym w Trzebnicy przy ul. Jana Pawła II 27. Nieruchomość została oddana w bezpłatne użyczenie Fundacji w celu realizacji działalności statutowej Fundacji, w szczególności prowadzenia Dziennego Ośrodka Młodzieżowego „W Gaju". Fundacja była zobowiązana, zgodnie z zawartymi umowami, do ponoszenia kosztów za media na podstawie zawieranych bezpośrednio umów z dostawcami. Oględziny[18] użyczonego budynku i działki potwierdziły, że użyczone obiekty były wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem. Użyczony budynek parterowy składał się z dziewięciu pomieszczeń (sali sportowej, sali do prowadzenia zajęć, warsztatów i spożywania posiłków, sali do prowadzenia zajęć artystycznych, sali multimedialnej, gabinetu kierownika, pomieszczenia kotłowni, toalet dla dziewcząt, toalet dla chłopców oraz korytarza). Teren na działce wokół budynku przeznaczony był na prowadzenie zajęć rekreacyjnych (zlokalizowane tam było boisko do piłki plażowej, mini ogródek oraz palenisko do organizacji ognisk lub grilla). Prezes wyjaśnił, że *Gmina (korzystając z uprawnień właścicielskich) formalnie nie kontrolowała sposobu wykorzystywania użyczonej nieruchomości na prowadzenie Dziennego Ośrodka Młodzieżowego „W Gaju". Jednak kilkukrotne kontrole działalności merytorycznej w Ośrodku nie kwestionowały sposobu użytkowania ww. obiektu.*

(akta kontroli str. 82-87, 143, 398-419)

Umowy użyczenia dopuszczały prowadzenie innej działalność statutowej, oprócz prowadzenia Dziennego Ośrodka Młodzieżowego. Prezes wyjaśnił, że *w latach 2023-2025 w użyczonym obiekcie Fundacja prowadziła wyłącznie działalność związaną z prowadzeniem Dziennego Ośrodka Młodzieżowego „W Gaju" (...) Fundacja nie oddawała obiektu użyczenia do użytku osobie trzeciej w ciągu całego okresu użyczenia.* W użyczonym budynku w latach 2023-2025 Fundacja przeprowadzała tylko remonty bieżące obiektu. Prezes wyjaśnił, *że obejmowały one drobne prace malarskie, naprawy i były sfinansowane w zakresie materiałów i narzędzi ze środków dotacji (...) Prace były wykonane własnymi siłami przez uczestników zajęć i wolontariuszy.*

(akta kontroli str. 82-87, 297)

Fundacja w latach 2023-2025 (do dnia 30 września 2025 r.) realizowała pozafinansowe formy współpracy z Gminą w zakresie:

a) wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działania, która realizowana była przy użyciu ogłoszeń publicznych na stronie internetowej Urzędu oraz poprzez przekazywanie listów z informacjami o planowanych wydarzeniach, szkoleniach i imiennych zaproszeń, ale – przede wszystkim za pośrednictwem wiadomości e-mail i telefonicznie;
b) konsultacji aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji pozarządowych; Prezes wyjaśnił, że *każdego roku, we wrześniu organizowane jest*

[17] Umowy użyczenia nr GG.GGN.6850.7.2015 z dnia 21 lipca 2015 oraz nr GG.GGN.6850.4.2025 z dnia 7 kwietnia 2025 r. zawarta na okres od 1 października 2025 do 30 września 2035 r., dalej: umowy użyczenia.

[18] Protokół oględzin z dnia 3 grudnia 2025 r.

spotkanie konsultacyjne, na którym przedstawiciele Gminy przedstawiają założenia „Programu współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami" na następny rok. Przekazywane są imienne zaproszenia do każdej z organizacji działającej w naszej Gminie. Istnieje również możliwość zgłaszania mailowo uwag do projektu programu; Prezes wyjaśnił również, *że spotkania konsultacyjne przedstawiające "Program współpracy z organizacjami pozarządowymi innymi podmiotami" w latach 2023-2025 odbyły się w następujących terminach: 27.09.2023 r., 7.09.2024 r. i 02.09.2025 r. Ww. spotkania mają charakter swobodnej wymiany uwag przez uczestników dotyczących przedstawianych przez przedstawicieli Gminy spraw. Fundacja nie zgłaszała formalnie żadnych uwag do konsultowanych programów;*

c) uczestnictwa w pracach zespołu interdyscyplinarnego na mocy porozumienia[19] zawartego z Burmistrzem w dniu 24 czerwca 2020 r, którego zadania i sposób funkcjonowania określają przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinnie[20] oraz uchwała Rady Miasta Trzebinia z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Trzebini oraz szczegółowych warunków jego działania[21]; Prezes wyjaśnił, *że w pracach Zespołu interdyscyplinarnego z ramienia Fundacji, bierze udział Kierownik Dziennego Ośrodka Młodzieżowego z racji pełnych kompetencji w tym względzie;*
d) uzyskania od Gminy wsparcia szkoleniowo-doradczego od samego początku funkcjonowania ośrodka; przykładowo dzięki wsparciu Gminy odbyły się w roku 2024 dwa szkolenia; pierwsze „Wsparcie budowania poczucia własnej wartości" osobno dla dzieci i ich rodziców (uczestniczyło odpowiednio 30 i 10 osób), drugie „Zagrożenia w sieci" osobno dla dzieci i ich rodziców (uczestniczyło odpowiednio 20 i 6 osób); w 2025 roku kadra Ośrodka wzięła udział w szkoleniach pn. „Socjoterapia" (ok. 20 osób) i „Procedura Niebieskiej Karty" (ok. 60 osób);
e) pomocy w nawiązywaniu kontaktów z innymi instytucjami lub organizacjami, która realizowana było realizowane przede wszystkim poprzez uczestnictwo w dorocznym spotkaniu przy okazji prezentacji „Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi" Prezes wyjaśnił, *że od samego początku istnienia Ośrodka współpracujemy, np. z OSP Siersza, Szkołą Podstawową Nr 6 w Gaju (nasze bliskie sąsiedztwo), Hufcem ZHP w Trzebini, Biblioteką. Głównymi celami nawiązywania tych kontaktów jest wymiana doświadczeń wychowawczych, udział we wspólnie organizowanych imprezach, a także czasem uzyskiwanie realnej pomocy.*

Fundacja zwracając się do Gminy w sprawie współpracy zawsze uzyskiwała potrzebne wsparcie. Prezes *wyjaśnił, że w latach 2023-2025, a także wcześniej, nie było takich sytuacji, w których odmówiono Fundacji potrzebnego wsparcia.*

(akta kontroli str. 125, 184-187, 437, 695)

Prezes wyjaśnił*, że najważniejszą korzyścią wynikającą, że współpracy z Gminą była możliwość realizacji (już od prawie 15 lat) projektu Dziennego Ośrodka Młodzieżowego „W Gaju" (...) Realizacja tego zadania bez wsparcia Gminy byłaby niemożliwa*. Ponadto Prezes wskazał, że *współpraca z Gminą przyniosła Fundacji wiele innych korzyści*. Najważniejszymi z elementów współpracy były:

- możliwość dotarcia z różnego rodzaju pomocą do młodzieży w ich naturalnym środowisku oraz nieustannego podejmowania działań dla tworzenia mikrośrodowiska młodzieżowego,

---

[19] Porozumienie z dnia 24 czerwca 2020 r. dotyczące wzajemnej współpracy w Zespole Interdyscyplinarnym.
[20] Dz.U. z 2024 r., poz. 1673, ze zm.
[21] Uchwała Nr XXI/209/VII/2020.

które byłoby alternatywą dla samotności, beznadziei i zagubienia młodzieży w okresie wchodzenia w dorosłe życie,
- możliwość uczestniczenia naszej kadry wychowawczej w szkoleniach i spotkaniach, które w znaczącym stopniu uzupełniają jej wiedzę, ale również stwarzają możliwość przekazywania, naszego doświadczenia pracy w środowisku młodzieżowym w Trzebini innym organizacjom, jak również osobom (komórkom) zajmującym się tą problematyką w samej Gminie,
- możliwość prezentacji naszej działalności w środowisku młodzieżowym na forum całej Gminy, również sukcesów - w czasie dorocznych spotkań przedstawicieli organizacji pozarządowych związanych z prezentacją „Programu współpracy Gminy Trzebinia z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami".

Ponadto Prezes wyjaśnił, *że wskazanie rozwiązań usprawniających współpracę z Gminą jest trudne ze względu na niepełną wiedzę jak taka współpraca wygląda w innych gminach. Fundacja nie brała udziału w ponad-gminnych spotkaniach, w czasie których możliwa byłaby wymiana doświadczeń współpracy z samorządami i podjęcia próby przeniesienia dobrych praktyk na nasz teren*.

(akta kontroli str. 143-144)

W ramach współpracy Fundacji i Gminy nie występowały problemy i trudności. Fundacja w latach 2023-2025 uzyskiwała informacje o możliwości realizacji zadania publicznego, dofinansowywanego ze źródeł publicznych (Gminy), ze strony internetowej, jak również bezpośrednio od pracowników Urzędu zajmujących się współpracą z organizacjami pozarządowymi. Prezes *wyjaśnił, że nigdy nie było problemów z dostępem do informacji związanej z możliwością złożenia oferty o dofinansowanie zadania publicznego ze środków Gminy* (...) *Terminy składania oferty, rozstrzygania konkursu, podpisania umowy dotacji, jak również przekazywania środków dotacji przez Gminę są tak zharmonizowane, że nie mają żadnego wpływu na realizowane zadania związane z dotacją, którą otrzymujemy*. *W trakcie realizacji zadań wynikających z umowy dotacyjnej pojawiły się kilkakrotnie problemy z kwalifikacją niektórych wydatków do odpowiedniej grupy, które na bieżąco (ustnie) były konsultowane z osobami zajmującymi się tymi sprawami w Urzędzie*.

(akta kontroli str. 124-125, 186)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W obowiązującej w 2024 r. polityce rachunkowości Fundacji nie określono zakładowego planu kont oraz nie uregulowano sposobu ujmowania w ewidencji księgowej środków pochodzących z dotacji. Nie wskazano także zasad prowadzenia i powiązania w ewidencji księgowej kont dotyczących badanej umowy dotacji. Było to niezgodne z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a uor. W przypadku badanego zadania kwota środków otrzymanych i wydatkowanych z dotacji była księgowana w ramach kont 131-3, 766-1, 500-1, 500-2, 500-3, 500-4, 500-5, 500-7, 500-8, 520-1, 520-3, 520-4, 520-5, 520-6, 520-7, 555-1, 231, 202-1, 220-2, 220-3, 220-4 i 220-5. Tymczasem w obowiązującej polityce rachunkowości w ogóle nie określono zakładowego planu kont.

(akta kontroli str. 33-41, 127-128, 221)

Prezes wyjaśnił, że *przygotowana i zatwierdzona polityka rachunkowości w fundacji została oparta na ogólnych założeniach i przepisach, które pobrano ze stron dostępnych w intrenecie (przykładowa polityka rachunkowości w fundacji nie prowadzącej działalności gospodarczej). Pisząc o stosowaniu uproszczonej polityki rachunkowości mieliśmy na myśli uproszczoną jej formę, czyli ogólne zapisy, które muszą się w niej znaleźć. Plan kont, który został przesłany w ramach kontroli, stanowi od wielu lat podstawę funkcjonowania księgowości w fundacji i jest na niej oparty. Jeżeli stosowana polityka rachunkowości jest mało szczegółowa, fundacja poczyni kroki by ją uzupełnić i dostosować do obowiązujących przepisów. (….) Polityka rachunkowości, która została przyjęta ma charakter bardzo ogólny, a załącznik w postaci planu kont stanowi nierozerwalną jego część.* Zdaniem Prezesa *stwierdzone rozbieżności miały charakter formalno-ewidencyjny, nie spowodowały naruszenia zasad gospodarowania środkami publicznymi, ani nie wpłynęły na prawidłowość realizacji zadania publicznego finansowanego z dotacji.*

(akta kontroli str. 451, 548)

NIK nie podziela powyższych wyjaśnień, ponieważ przepisy art. 10 uor wprost obligują jednostkę do przygotowania dokumentacji – dostosowanej do swoich potrzeb i sposobu prowadzonej działalności – określającej m.in. sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych i zasady ujmowania w nich zdarzeń gospodarczych. Ponadto, przedstawiony przez Prezesa plan kont stanowił jedynie wydruk z systemu księgowego i wskazywał, jakie konta są faktycznie prowadzone, natomiast w samej polityce rachunkowości (ani w załączniku do niej) nie określono zakładowego planu kont.

2. Na kontach dedykowanych dla obsługi dotacji na realizację zadania dotyczącego prowadzenia dziennego ośrodka młodzieżowego w roku 2024 r., tj. kontach 766-1 oraz koncie 500-1 ujmowano, poza operacjami dotyczącymi dotacji na prowadzenie ośrodka młodzieżowego, także operacje gospodarcze dla drugiej z dotacji uzyskanej przez Fundację (w wysokości 9,1 tyś. zł) na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Było to niezgodne z art. 16 ust. 5 udpp oraz § 5 umowy wskazującej, że Fundacja była zobligowana do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej zadania publicznego.

(akta kontroli str. 33-41, 467-468, 483)

Prezes wyjaśnił, *że dodatek do wynagrodzenia związany z „pieczą zastępczą" jest związany z prowadzeniem Dziennego Ośrodka Młodzieżowego i dotyczy tylko i wyłącznie osób zatrudnionych w ośrodku. Nie jest możliwe rozdzielenie kosztów ZUS-u oraz podatku PIT i dlatego zostały te koszty ujęte łącznie na koncie 500-1.*

(akta kontroli str. 661)

NIK podkreśla, że wbrew twierdzeniom Prezesa rozdzielenie w ewidencji księgowej kosztów ZUS oraz zaliczki na podatek PIT nie powinno stanowić trudności, a wymóg prowadzenia odrębnej ewidencji księgowej dla środków pochodzących z danej dotacji na realizację zadania dotyczy wszystkich operacji gospodarczych bez wyjątku.

3. Fundacja błędnie zaksięgowała operację gospodarczą dotyczącą kosztów mediów w kwocie 184,85 zł, co było niezgodne z art. 24 ust. 1 uor wskazującym, że księgi rachunkowe powinny być prowadzone m.in. rzetelnie i bezbłędnie. Operację ujęto na koncie 555-1, podczas gdy powinna ona zostać ujęta na koncie 500-5 Media.

(akta kontroli str. 52-62, 135, 272, 706-708)

Prezes wyjaśnił, że wynikało to prawdopodobnie z błędu przy wprowadzaniu danych do programu księgującego.

(akta kontroli str. 696-698)

4. Fundacja sfinansowała ze środków dotacji koszty usług finansowo-księgowych w kwocie wyższej niż wynikająca z zawartej umowy o świadczenie usług finansowo-księgowych o 5403 zł. W umowie zawartej z Biurem 4 kwietnia 2013 r. ustalono wynagrodzenie dla Biura na poziomie 430,50 zł miesięcznie (tj. 5 166 zł rocznie), tymczasem łączne wynagrodzenie Biura w 2024 r., które zostało zapłacone przez Fundację wyniosło 10 569 zł. Umowy od czasu jej zawarcia nie aneksowano pisemnie, a jedynie na podstawie ustnych ustaleń zwiększano stawkę, pomimo że w § 19 umowy wskazano, że wszelkie jej zmiany wymagają pisemnego aneksu pod rygorem nieważności. Było to niezgodne z art. 77 § 1 k.c. wskazującym, że uzupełnienie lub zmiana umowy wymaga zachowania takiej formy, jaką ustawa lub strony przewidziały w celu jej zawarcia. Łączne wynagrodzenie Biura w 2024 r., które zostało zapłacone przez Fundację wyniosło 10 569 zł.

(akta kontroli str. 61, 255-231, 380, 709-720)

Prezes wyjaśnił, *że podwyżka była wynikiem dostosowaniem poziomu wynagrodzenia za usługi księgowe do aktualnych cen rynkowych. Dodał, że jest świadomy, że opłata za usługi księgowe jest niższa od cen rynkowych, co stanowi o oszczędności wydatkowania środków. Brak aneksowania umowy był spowodowany niedopilnowaniem tej sprawy z mojej strony.* (...) *w trakcie trwania umowy Strony dokonywały aktualizacji wynagrodzenia w drodze wzajemnych ustaleń, bez potrzeby formalizowania ich w formie aneksów.*

(akta kontroli str. 615, 696-698)

Najwyższa Izba Kontroli podkreśla, że Fundacja nie zawarła z Biurem pisemnego aneksu, a zgodnie z postanowieniami umowy jakiekolwiek zmiany umowy wymagały formy pisemnej. Tym samym nie można uznać ustnych uzgodnień pomiędzy Fundacją a Biurem za wiążące.

5. Dwie gaśnice, zakupione przez Fundację w ramach realizacji objętego kontrolą zadania publicznego, nie miały stosownego oznaczenia, tj. logo Gminy oraz informacji, że zadanie jest współfinansowane, ze środków otrzymanych od Gminy. Ponadto na wykonanym w roku 2024 banerze nie znalazła się informacja wskazująca, że zadanie jest współfinansowane ze środków otrzymanych od Gminy, co było niezgodne z § 6 ust. 1 umowy na prowadzenie ośrodka młodzieżowego w 2024 r.

(akta kontroli str. 420-434)

Prezes wyjaśnił, że *powodem niedokonania stosownego oznaczenia było zakwalifikowanie wydatku dotyczącego zakupu gaśnic do innego działu niż wyposażenie - przez co zapomniałem o ich stosownym oznakowaniu (...) W roku 2024 były tylko dwie pozycje wymagające akceptacji graficznej formy wizualizacji: kalendarz promujący Ośrodek, baner promujący zajęcia w Ośrodku (na budynku Ośrodka). W kalendarzu zachowałem obowiązek informacyjny (zamieszczono logo Gminy z informacją o sfinansowaniu kalendarza ze środków Gminy). Na banerze zamieszczono tylko logo gminy bez informacji. Niestety, przez moje niedopatrzenie, nie doprowadziłem do formalnego procesu akceptacji projektu ani kalendarza, ani baneru. Pewnie przez akceptację projektu uniknąłbym tego błędu. Brak napisu o sfinansowaniu banera przez Gminę wynikł może*

z tego, że ten układ graficzny zaprojektował i doprowadził do jego wykonania ktoś inny niż ja, a ja nie zwróciłem uwagi, że nie znalazła się na nim adnotacja o sfinansowaniu go przez Gminę.

(akta str. 560-561)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Uzupełnienie obowiązującej polityki rachunkowości Fundacji o zakładowy plan kont oraz zapisy dotyczące sposobu ujmowania w ewidencji księgowej środków pochodzących z dotacji i dokonywanych wydatków w ramach zleconych zadań publicznych oraz zasad prowadzenia kont analitycznych wykorzystywanych w tym celu oraz ich powiązania z kontami syntetycznymi.
2. Zawarcie z Biurem nowej umowy uwzględniającej stosowane stawki za świadczenie usług finansowo-księgowych lub pisemne aneksowanie obecnie obowiązującej umowy.
3. Oznakowanie zakupionego wyposażenia (dwóch gaśnic) oraz baneru informacyjnego w sposób zgodny z wymogami określonymi w umowie dot. kontrolowanego zadania publicznego.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Małopolskiej Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Zgodnie z art. 98 ustawy o NIK, kto nie informuje bądź niezgodnie z prawdą informuje o wykonaniu wniosków pokontrolnych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Kraków, dnia 13 lutego 2026 r.

Kontroler

Tadeusz Woźniak

Specjalista kontroli państwowej

/podpisano elektronicznie/

p.o. Dyrektor

Najwyższa Izba Kontroli

Małopolska Delegatura w Krakowie

z up.

Mariusz Gorczyca

p.o. Wicedyrektor

/podpisano elektronicznie/